

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

**до проекту Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України
щодо унормування питання прийняття спадщини
спадкодавець якої перебуває за кордоном
(реєстр. № 10134 від 09.10.2023)**

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 20 грудня 2023 року (протокол № 113) розглянув проект Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо унормування питання прийняття спадщини спадкодавець якої перебуває за кордоном (реєстр. № 10134 від 09.10.2023), поданий народним депутатом України Лукашевим О. А. та іншими народними депутатами України.

Метою законопроекту є унормування у Цивільному кодексі України процедури прийняття спадщини у складі якої є нерухоме майно, зареєстроване на території України, а спадкодавець якої проживав за межами України.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Міністерство цифрової трансформації України у своєму висновку висловило, зокрема, такі зауваження та пропозиції.

Розділом I проекту Закону пропонується статтю 1297 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356) доповнити частиною шостою такого змісту:

«6. Спадкоємець, який бажає прийняти спадщину, у складі якої є нерухоме майно, зареєстроване на території України, але на час відкриття спадщини спадкодавець такого майна проживав за межами України, має подати нотаріусу або в сільських населених пунктах - уповноваженій на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування заяву про прийняття спадщини за місцезнаходженням нерухомого майна.

Таку заяву про прийняття спадщини можна подати нотаріусу або в сільських населених пунктах - уповноваженій на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування за місцезнаходженням нерухомого майна:

- а) особисто спадкоємцем;
- б) через уповноважену особу за довіреністю на оформлення спадщини;
- в) шляхом дистанційного оформлення заяви:

у паперовій формі рекомендованим листом. У такому разі заява засвідчується особистим підписом спадкоємця. Справжність підпису має бути посвідчена нотаріально або консульською установою, якщо спадкоємець перебуває за межами України; в електронній формі засобами Єдиного державного веб-порталу електронних послуг. У такому випадку заява засвідчується електронним підписом спадкоємця, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.».

Зауважуємо, що мету, основні завдання, функціональні можливості та суб'єктів Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – Портал Дія), зміст розміщеної на ньому інформації та порядок її внесення, порядок ведення Реєстр адміністративних послуг, а також інші питання щодо функціонування Порталу Дія, визначає Положення про Єдиний державний вебпортал електронних послуг, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1137 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16 серпня 2022 року № 937) (далі – Положення).

Так, відповідно до Положення власником (держателем) Порталу Дія та виключних майнових прав інтелектуальної власності на його програмне забезпечення є держава в особі Мінцифри. Власник (держатель) Порталу Дія забезпечує, зокрема, розроблення та прийняття нормативно-правових актів щодо функціонування Порталу Дія.

Технічний адміністратор державне підприємство «ДІЯ», що належить до сфери управління Мінцифри; здійснює створення, модернізацію, розвиток, адміністрування та забезпечення функціонування Порталу Дія, що включає в себе, зокрема: розроблення, створення, модернізацію, розвиток, впровадження та супроводження програмного забезпечення Порталу Дія.

Крім того, відповідно до Положення суб'єкт розгляду звернень - державний орган, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, державні, комунальні підприємства, установи, організації та інші суб'єкти, уповноважені відповідно до законодавства надавати публічні (електронні публічні) послуги, розглядати заяви (звернення, запити), адміністративну справу або скаргу; фінансові установи; інший суб'єкт, до якого користувачі звертаються з використанням Порталу Дія для вирішення питань, отримання інформації (консультацій), здійснення доступу до благодійної (волонтерської) діяльності. Суб'єкт розгляду звернень: має право доступу (підключення робочих місць) до Порталу Дія, право на отримання від технічного адміністратора Порталу Дія безоплатних консультацій з питань підключення до Порталу Дія, здійснення електронної інформаційної взаємодії з Порталом Дія, порядку користування Порталом Дія, а також право на безоплатне навчання із зазначених питань.

З пропонованих положень проекту Закону не вбачається механізм подачі таких заяв та отримання їх нотаріусами або в сільських населених пунктах - уповноваженими на це посадовими особами відповідного органу місцевого самоврядування.

Варто зазначити, що для можливості реалізації послуг на Порталі Дія необхідно попередньо здійснити аналіз бізнес процесів та технічного проектування вказаної послуги з усіма заінтересованими сторонами.

Окрім того, що пропоновані норми проекту Порядку потребуватимуть технічного доопрацювання та додаткових витрат на забезпечення технічної можливості пов'язаної із подачею інформації засобами Порталу Дія.

Відтак, Мінцифри як власник (держатель) Порталу Дія забезпечує, зокрема, розроблення та прийняття нормативно-правових актів щодо функціонування Порталу Дія не підтримує проект Закону в частині подання заяв до нотаріусів в електронній формі засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг.

Отже, абзац третій пункту «в» пропонованої частини шостої статті 1297 ЦКУ «в електронній формі засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг. У такому випадку заява засвідчується електронним підписом спадкоємця, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.» потребує виключення.

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні законопроекту зазначили, про слушність норми щодо засвідчення заяви особистим підписом спадкоємця, а справжність підпису має бути посвідчена нотаріально або консульською установою, якщо спадкоємець перебуває за межами України або в електронній формі засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг. Але зважаючи на вищезазначені зауваження та пропозиції Міністерства цифрової трансформації України законопроект потребує відповідного доопрацювання.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань правової політики врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проекту Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо унормування питання прийняття спадщини спадкодавця якої перебуває за кордоном (реєстр. № 10134 від 09.10.2023), поданий народним депутатом України Лукашевим О. А. та іншими народними депутатами України.

2. Направити Висновок про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО